

Positionpaper

15 februari 2016

Alstublieft

Hierbij ontvangt u de Haarlemse visie op een gemeenschappelijke toekomst.

Ons inziens staan bij deze fusie twee zaken centraal. Ten eerste is dat het belang van de bewoners. Terecht stelt u dat dit voorop moet staan. Wij hechten grote waarde aan de hereniging van Spaarndam. Haarlem is voor een groot deel van de inwoners van uw gemeente al onderdeel van de dagelijkse leefomgeving. Wij vinden het belangrijk dat mensen kunnen meebeslissen over die dagelijkse leefomgeving.

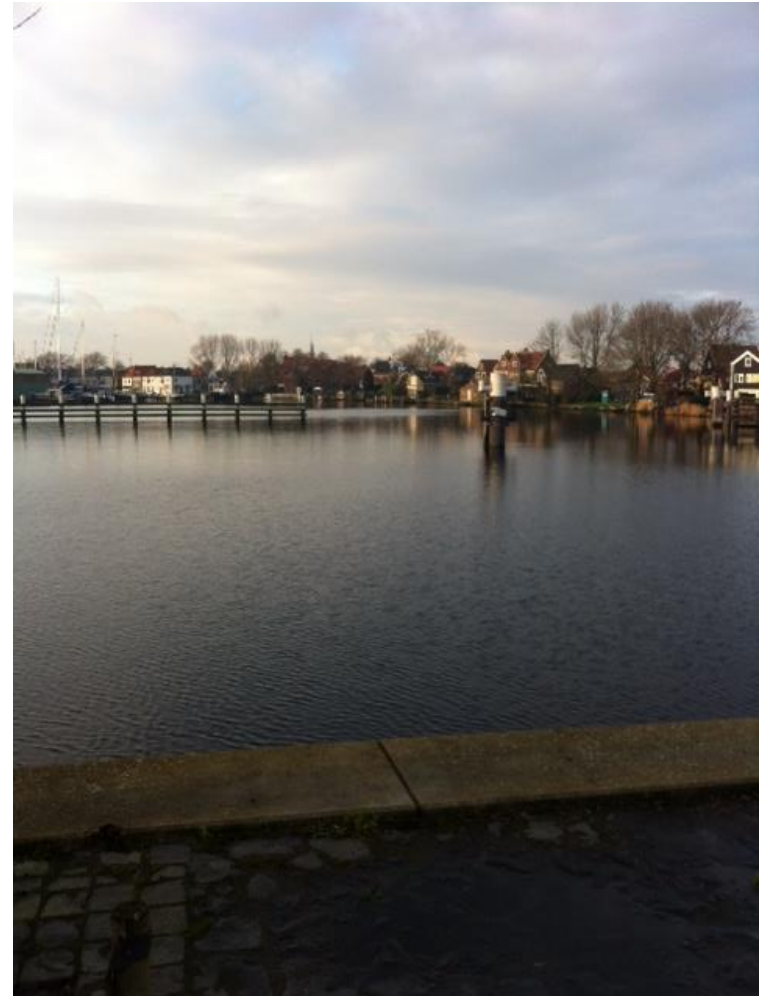
Ten tweede heeft het grondgebied van Haarlemmerliede en Spaarnwoude een grote strategische waarde binnen de belangrijkste regio van Nederland. De groene ruimte, de invloed van Schiphol en de aanwezigheid van de Amsterdamse haven en Noordzee Kanaal geven vragen om een fusie partner die de rug recht kan houden om de belangen van de bewoners te vertegenwoordigen.

We hopen daarom van harte dat dit positionpaper aanleiding is voor een verder gesprek.

Het college van Burgemeester en Wethouders,

De secretaris

De burgemeester

Samenvatting

Het goede woonklimaat in de kernen en het groene landschap zijn onlosmakelijk met Haarlemmerliede en Spaarnwoude verbonden. Haarlem ziet deze twee aspecten als de belangrijkste kernwaarden die bij een fusie te allen tijde behouden moeten blijven.

Haarlem meent dat door middel van gebiedsgericht werken politiek en organisatie dicht bij de bewoners georganiseerd kunnen worden. Hierdoor is het mogelijk snel en effectief in zowel de openbare ruimte, als op het sociaal domein te werken. Gebiedsgericht werken ziet Haarlem als een middel om zowel organisatie en bestuur dicht bij de inwoners van de kernen te brengen als de inbreng van bewoners in het beleid te waarborgen.

Voor Haarlem is het groen goud waard. Haarlem beschouwt de voormalige bufferzone als het belangrijkste groengebied van de MRA. Hierdoor spelen vele belangen in het gebied zoals de uitbreiding van de havens, woningbouw of intensieve recreatie. Haarlem meent dat het bebouwen van open landschap ondenkbaar is: het groen, landschap en natuur zijn onvervangbaar.

Haarlem is van mening dat de oriëntatie van de bewoners en het strategische belang van het groen bij een fusie voorop moet staan. Haarlemmerliede en Spaarnwoude is het groene hart in het midden van het belangrijkste stedelijk gebied van Nederland.

Haarlem onderschrijft het belang van het kunnen meebeslissen over voorzieningen en grote ontwikkelingen in de kern waar men op georiënteerd is.

Volgens een onderzoek van de Atlas voor Gemeenten, is het westelijk deel van Haarlemmerliede gericht op Haarlem; Halfweg, daarentegen, trekt richting Amsterdam/Haarlemmermeer. Een fusie die aansluit bij deze oriëntatie, waarbij de verschillende kernen van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude aansluiting vinden bij hun natuurlijke partners, is naar ons oordeel het onderzoeken waard.

Een rijk verleden

Het is misschien niet voor de hand liggend om een toekomstvisie te beginnen met een blik op het verleden, maar het valt niet te ontkennen dat Haarlem en Haarlemmerliede en Spaarnwoude een rijk verleden delen.

Van oudsher voerde er slechts een enkele route van Amsterdam naar Haarlem, namelijk de weg over de Spaarndammerdijk. Aan deze weg liggen dorpen en buurten als Halfweg, Spaarnwoude, Penningsveer en Haarlemmerliede. De beschermde monumenten in Haarlemmerliede c.a. illustreren de specifieke historie van het gebied en de bewoners. Het grondgebied telt monumentale boerderijen en agrarische bouwwerken, die illustratief zijn voor het landelijke en agrarische gebruik van het gebied na de drooglegging van de Haarlemmermeer; uiteraard zijn de overgebleven gemalen en molens hier onlosmakelijk mee verbonden. Maar ook de Spaanse bezetting, de latere aanleg van de trekvaart en de strategische ligging van Halfweg bij het overstappunt hebben hun sporen nagelaten in de nog aanwezige bebouwing.

De bewoningsgeschiedenis van het gebied gaat echter veel verder terug, zoals duidelijk is te zien bij de Stompe Toren; een bouwwerk uit de 13e eeuw, dat dankzij de daar aanwezige strandwal - het enige aardkundige monument dat Noord-Holland rijk is – al ruim 800 jaar een plek van bezinning is.

Het onwaarschijnlijk rijke cultuurhistorisch erfgoed van deze gebieden is op veel manieren deel van een bredere geschiedenis, die verbonden is met Haarlem. Door dit erfgoed op te nemen in de Kernregistratie Erfgoed & Ruimte en deze gericht te onderzoeken, zal de kennis en het begrip van deze plekken en verhalen verder kunnen groeien. Zeker met de lokale bronnen, zoals historische verenigingen en gemeentearchieven, is het verder ontginnen van deze bijzondere geschiedenis een belangrijke stap in het daadwerkelijk verantwoord beschermen en benutten van de geschiedenis en deze te ontsluiten voor een groter publiek.

Dichtbij de mensen

Het Haarlemse bestuur wil korte lijnen met de stad. Daarom is het gebiedsgericht werken ontwikkeld. Dit houdt in dat de gemeente in vijf gebieden is verdeeld. Voor elk gebied is een bestuurder aangewezen en een gebiedsopgave.

De [gebiedsopgave](#) geeft aan welke doelen de gemeente met haar partners binnen 4 jaar wil realiseren op fysiek, sociaal en economisch terrein. De gebiedsopgave is input voor het jaarlijkse gebiedsprogramma waarin de uitvoering is opgenomen. In Haarlem werkt deze methode goed omdat de gebieden heel verschillend zijn: Schalkwijk en Haarlem Zuidwest liggen vlak bij elkaar maar zijn een wereld van verschil.

Het gebiedsgericht werken is in onze visie geschikt om ook in Haarlemmerliede en Spaarnwoude toegepast te worden. Zo wordt voorkomen dat de bewoners van kleine kernen het gevoel krijgen op te gaan in het grote geheel en er niet meer toe te doen. De bewoners worden betrokken bij het opstellen van de gebiedsopgave waardoor het mogelijk is per kern maatwerk te leveren bijvoorbeeld op het gebied van voorzieningen.

Op deze manier kunnen bewoners makkelijk aangeven wat voor hén belangrijk is en kan de gemeente maatwerk leveren. De wijkwethouders zijn een natuurlijk aanspreekpunt in 'hun' wijk, komen regelmatig langs bij 'hun' wijkraad en ze bezoeken projecten, scholen en bedrijven in 'hun' gebied. In het college bewaken ze de integrale besluitvorming. Zo is het bestuur altijd dichtbij en benaderbaar.

Sociaal domein

Vanaf januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor vrijwel de gehele maatschappelijke ondersteuning van de inwoners binnen de kaders van de Jeugdwet, de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning en de Participatiewet. In het najaar van 2014 waren alle gemeenten in onze regio transitieproof. Dat betekende dat Haarlem en Haarlemmerliede en Spaarnwoude klaar waren voor de uitvoering van de nieuwe taken. Continuïteit van zorg voor bestaande klanten was gegarandeerd en voor nieuwe klanten stond er een uitvoeringsorganisatie klaar, mede dankzij de prettige samenwerking met Haarlemmerliede en Spaarnwoude, en was de toegang tot voorzieningen voor jeugd en Wmo georganiseerd. Ook is er sprake van continuïteit van de infrastructuur rondom Wmo en jeugdhulp.

Regionale samenwerking sterke kracht in het sociaal domein

Dat wij hierin zijn geslaagd heeft veel te maken met de goede samenwerking tussen de gemeenten in onze regio. We hebben gezamenlijke afspraken gemaakt over inkoop van voorzieningen. We hebben onze beleidskaders Jeugd en Wmo en vervolgens ook onze verordeningen met elkaar gemaakt. Recent hebben we onze controleprotocollen Jeugd en Wmo regionaal vastgesteld.

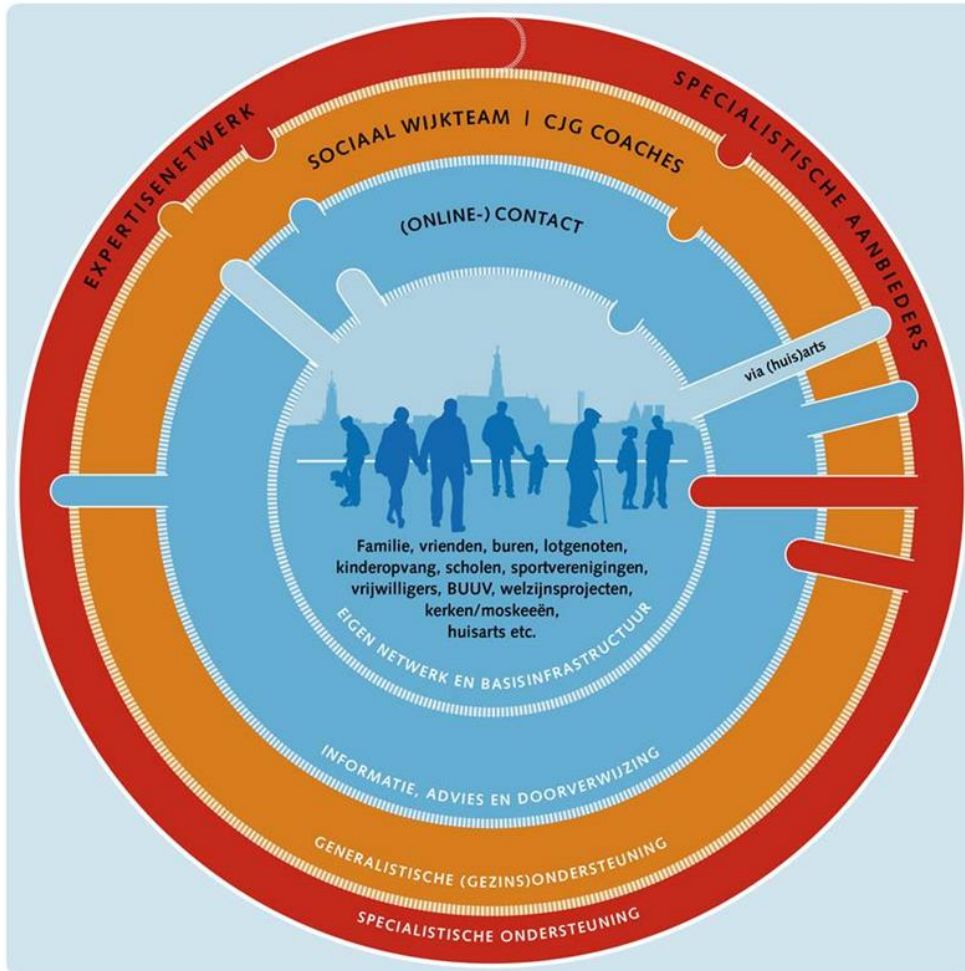
Onderwerpen waarvoor we een schaalgrootte hebben gekozen die het meest logisch was: samenwerken in en met Zuid en Midden Kennemerland. Daarbij speelt gemeentegrootte geen doorslaggevende rol, we hebben gewerkt vanuit gelijkwaardigheid en met respect voor de lokale diversiteit, zowel maatschappelijk als politiek. Dat neemt niet weg dat we in onze regio wel gebruik hebben gemaakt van expertise die grotere gemeenten nu eenmaal beschikbaar hebben.

De transitie van het sociaal domein is de grootste verandering in de zorg van de laatste decennia. Daarbij was de decentralisatie van taken naar gemeenten niet meer dan een eerste stap. Want uiteindelijk gaat het om de transformatie, de echte systeemveranderingen die nodig zijn om de zorg toekomstbestendig en betaalbaar te houden: de echte herinrichting van het sociaal domein.

Hierbij staat een tiental leidende patronen centraal, waarbij we er twee uitlichten:

- Het richten op het gezonde verstand: de leefwereld van de burgers is het uitgangspunt en niet de systeemwereld.
- Het ontwikkelen van een anonieme verzorgingsstaat naar een herkenbare verzorgingsplaats gebaseerd op de organisatie van nabijheid met het primaat op de wijk;

Sociaal domein

Deze twee leidende patronen maken al duidelijk dat Haarlem bij de inrichting van het sociaal domein inzet op het niveau van de individuele burger in zijn directe leefomgeving. Niet de stad staat centraal. Er zijn verschillen tussen wijken binnen één stad. Er zijn verschillen tussen steden en dorpen. Er zijn verschillen tussen stadsdelen en dorpskernen. Deze verschillen bieden juist kansen en mogelijkheden die niet onbenut mogen blijven. Haarlemmerliede en Spaarnwoude kent een bloeiende sociale infrastructuur waarbij inwoners zich verenigen in dorpsraden, sportverenigingen of andere verbanden. Deze vormen een kansrijke basis voor de transformatie van het sociaal domein waarbij burgerkracht, zelfredzaamheid en het benutten van het eigen netwerk centraal staan.

Sociaal domein

Eigen kracht en zelfredzaamheid betekent niet: zoek het maar uit. Er zijn voorzieningen nodig voor die burgers die al dan niet tijdelijk ondersteuning nodig hebben van professionals. De stad biedt meer voorzieningen dan een dorp. Gelukkig weten inwoners van Haarlemmerliede de weg naar voorzieningen die in Haarlem zijn gevestigd goed te vinden. In nabijheid organiseren betekent ook dat het bestaande voorzieningenniveau in Haarlemmerliede en Spaarnwoude in stand moet blijven. Deze spelen nu eenmaal een belangrijke rol in de leefbaarheid en samenhang in de gemeenschap.

Ook de welzijnscoach met spreekuren in verschillende kernen van in Haarlemmerliede en Spaarnwoude, is een goed voorbeeld van in nabijheid organiseren.

Transformatie sociaal domein betekent: leren van elkaar

De transformatie van het sociaal domein is geen standaardproces met standaardantwoorden. Haarlem heeft de wijsheid niet in pacht, en Haarlemmerliede ook niet. De kracht zit hem in leren van elkaar. In Haarlem doen we dat door te leren van concrete individuele casuïstiek. Maar ook van de ervaringen van andere gemeenten. In de samenwerking tussen Haarlem en Zandvoort leren we ook van de aanpakken en keuzes die eerder in Zandvoort zijn gemaakt door lokale organisaties en samenwerkingsverbanden.

Tegelijkertijd zijn dergelijke voorbeelden niet één op één te kopiëren naar een andere situatie. Dat wil zeggen dat we maatwerk moeten en willen leveren. Factoren als de kracht van lokale sociale verbanden, de lokale sociale infrastructuur, de lokale formele en informele netwerken zijn bepalend voor de meest passende oplossing.

En omdat elke kern anders is, maken we dus maatwerk voor Spaarndam, Halfweg, Penningsveer, Spaarnwoude en Haarlemmerliede.

In Haarlem werken we met een [transformatieprogramma sociaal domein](#) waarin zowel regionale aspecten als lokale aspecten staan benoemd. Een verdergaande samenwerking met Haarlemmerliede en Spaarnwoude zal een aanvulling op dit programma betekenen, vanuit de kracht en eigenheid van de lokale gemeenschap zelf.

De basis voor de transitie van het sociaal domein is de beleidsnota [‘Samen voor elkaar’](#).

Sociaal domein

Minimabeleid

De regio rond Amsterdam wordt vaak als welvarend beschreven. En hoewel dat niet ontkend kan worden, mag een gemeente de ogen niet sluiten voor die inwoners die het minder breed hebben.

Armoedebestrijding en preventie bij schulden heeft als gevolg van de effecten van de economische crisis volop de aandacht. Het wegnemen van armoede- of schuldenproblematiek is een belangrijke, zo niet de belangrijkste voorwaarde om überhaupt te kunnen participeren in de samenleving; het verminderen van armoede en schulden versterkt de zelfredzaamheid.

Naast de zgn. Klijnsmagelden (zo'n 1,5 ton per jaar) zet Haarlem de komende jaren 8 ton per jaar in voor armoedebeleid, dat met name is gericht op kinderen en chronisch zieken.

Daarnaast bestaat er de 'HaarlemPas' waar iedere Haarlemmer met een minimuminkomen recht op heeft. Met de HaarlemPas krijgt men korting bij bibliotheken, winkels, op cursussen en culturele en sportactiviteiten. Zelfs bij een ziektekostenverzekering van Zilveren Kruis kan men korting krijgen.

Als u uitgebreid over het minimabeleid wilt lezen, klik dan [hier](#).

Groen is goud

De voormalige bufferzone is het hart van de Metropoolregio. Het groen verbindt kernen en steden, biedt mogelijkheden voor recreatie en draagt bij aan een gezond leefklimaat. Het belang van het groen is gemeente overstijgend. Hoewel de bufferzone formeel niet meer bestaat, blijft het belangrijk om met respect om te gaan met de aanwezige landschappelijke en natuurwaarden en de groene en kleinschalige identiteit.

Haarlem erkent het belang van het groene landschap en hecht veel waarde aan het behoud van deze sterke eigen identiteit. Ook hecht de gemeente Haarlem veel waarde aan behoud van de identiteit van de kernen. Haarlem realiseert zich echter ook dat de kernen van elkaar verschillen. Waar de kernen Spaarndam en Haarlemmerliede zich vooral kenmerken door ruimte, groen, water, sociale omgeving (ons kent ons) en het agrarisch karakter, heeft de kern Halfweg een meer stedelijk aanzien.

De druk op woningmarkt in en om Haarlem en Amsterdam neemt de komende jaren toe. Haarlem realiseert zich dat er hierdoor ook druk komt te staan op de groene bufferzone. De eigen woningbouwopgave realiseert Haarlem overigens binnenstedelijk, zodat de groene randen rond de stad groen blijven. Haarlem zet zich al jaren samen met Haarlemmerliede en Spaarnwoude in op behoud en bescherming van het groene landschap.

In de toekomst wil Haarlem het groen groen houden. Dat betekent dus géén bebouwing van het landschap ten behoeve van wonen, werken of intensieve recreatie.

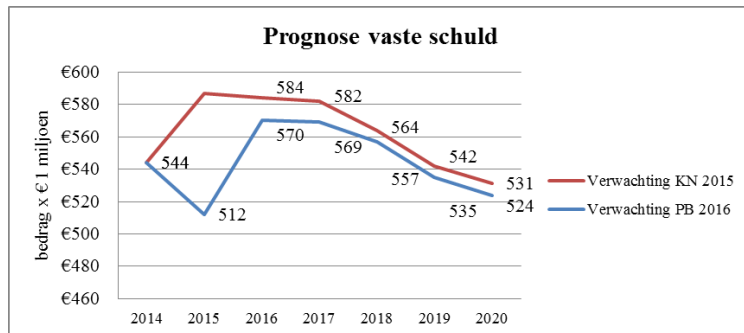
Haarlem staat op het standpunt dat democratisch genomen besluiten uitgevoerd moeten worden, ook als we het er niet mee eens zijn zoals bij de reservering van de Houtrakpolder voor de uitbreiding van de haven.

Financiële positie

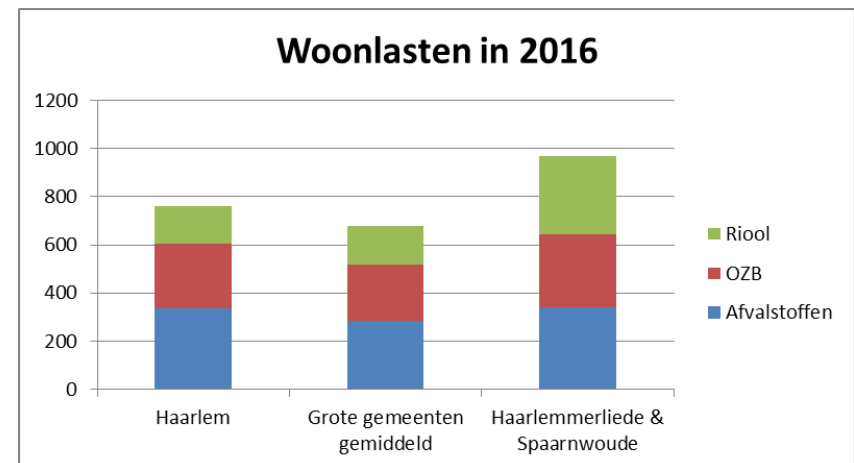

Haarlem heeft een begroting die ruim €500 miljoen aan baten en lasten bevat. De begroting is voor 2016 en 2017 sluitend. De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt €27 miljoen en is ruim voldoende om risico's te kunnen opvangen. Voor het sociaal domein is een achtervangreserve beschikbaar van ruim € 9 miljoen. De vaste schuld van de gemeente Haarlem is hoog, namelijk € 512 miljoen. Deze schuld is mede ontstaan doordat er de afgelopen jaren veel is geïnvesteerd (in onderhuisvesting en sportaccommodaties, in openbare ruimte en vervanging van de riolering, een nieuw gemeentekantoor, etc.). Tegenover de hoge schuld staat een groter bezit en een hoog voorzieningenniveau. Door jaarlijks €2,5 miljoen te reserveren voor schuldreductie daalt de schuld van Haarlem. In combinatie met een ingesteld kasstroomplafond, zorgt dit effectief voor een jaarlijkse inzet van € 5 miljoen schuldreductie. Deze ingezette lijn doortrekkend naar de toekomst, komt Haarlem in 2040 in het 'groen' conform de BNG-norm.

Onder andere gezien de lage rente merkt de Haarlemse inwoner niet veel van de hoge schuld van de gemeente. De woonlasten van een meerpersoonshuishouden bedragen in Haarlem in 2016 €762. Dit is weliswaar hoger dan het gemiddelde van de 36 grote gemeenten in Nederland (gem. €679) maar niet hoger dan de woonlasten in Haarlemmerliede en Spaarnwoude. De afvalstoffenheffing van beide gemeenten is nagenoeg gelijk. De OZB (als het een meerpersoonshuishouding betreft) en de riolheffing zullen voor inwoners van Haarlemmerliede dalen.

De [Programmabegroting 2016-2020](#) en de [Jaarrekening 2014](#) van de gemeente Haarlem zijn raadpleegbaar voor aanvullende informatie.

Dienstverlening

Haarlem is continue bezig om de dienstverlening af te stemmen op de wensen van inwoners en ondernemers. Dit betekent dat steeds meer digitaal geregeld kan worden en regelmatig gekeken wordt of regels afgeschaft kunnen worden.

Dit zijn geen loze woorden: Haarlem heeft onlangs de Grote Digitale Steden Competitie (GDSC) 2015 gewonnen en mag zich een jaar lang de Digiproofste Stad van Nederland noemen.

Zo kan via de toptakenwebsite online een afspraak worden gemaakt voor heel veel zaken, variërend van ondertrouw tot het melden van een gat in het wegdek.

Een andere innovatieve oplossing is het "Open Dataportaal". Hier kunnen burgers of bedrijven open datasets met aan Haarlem gerelateerde gegevens raadplegen en downloaden om innovatieve toepassingen ontwikkelen en nieuwe digitale informatiediensten realiseren. Het beschikbaar stellen van open data sluit goed aan bij de transparante, betrouwbare en goed controleerbare overheid die de gemeente Haarlem wil zijn.

Haarlemmers kunnen hun zaken dus gemakkelijk online regelen. Indien dat hoort, is persoonlijk contact ook altijd mogelijk en wordt maatwerk geleverd waar dat nodig is.

Haarlem wil per kern onderzoeken wat de behoefte aan een loketfunctie is en of we dit kunnen realiseren.

En voor wie het ja-woord wil geven in de vertrouwde omgeving: de huidige trouwlocaties blijven gewoon gehandhaafd.

Haarlem wil eigentijdse democratische stad wil zijn en doet dat door transparant, communicatief en slagvaardig te werken.

Concreet betekent dit het volgende:

- Bestuur op maat is bestuur op straat
Door initiatieven van burgers of instellingen (niet alleen voor fysieke ingrepen) sneller op de bestuurlijke tafel te leggen, bereiken we snelheid in de werkprocessen.
- Communicatie en dienstverlening
Door te digitaliseren waar dat kan, persoonlijk contact te hebben waar dat hoort en maatwerk te leveren waar dat nodig is, verbeteren we de directe communicatie en de dienstverlening naar de Haarlemmers.

De ambtelijke organisatie

De interne organisatie van de gemeente Haarlem is ingericht naar de dominante uitvoeringskenmerken van de activiteiten. Naast een centraal georganiseerde afdeling Middelen en Services en een kleine concernstaf kent de gemeente 4 hoofdafdelingen, met als taakvelden uitvoeringstaken sociaal domein, stedelijke beleid, burger en bestuur, gebiedsontwikkeling en beheer openbare ruimte. Uitvoerende taken op het gebied van onderhoud, afvalinzameling en sportvoorzieningen zijn ondergebracht in verbonden partijen.

Voor de komende jaren is een ontwikkeling van de organisatie in gang gezet met als uitgangspunt “flexibel en veilig”. Mee kunnen bewegen met steeds veranderende maatschappelijke opgaven en flexibele inzetbaarheid van medewerkers die daarin op een veilige manier hun kwaliteiten kunnen ontplooiën.

Onze visie op de organisatie is dat de organisatie van de gemeente Haarlem de stad en het bestuur ondersteunt bij het bereiken van haar doelen. We zijn een betrouwbare dienstverlener, een professioneel opdrachtgever, een deskundig regisseur en een aantrekkelijk en maatschappelijk bewuste werkgever.

Wij zijn één organisatie

- Met slagkracht, weinig regels en veel ruimte,
- Waar zelfbewuste medewerkers met eigen verantwoordelijkheid, lef en trots werken,
- Die steeds meer projectmatig en/of thematisch werkt,
- Die transparant is in haar handelen en
- Samenwerkt met partners binnen en buiten de stad in steeds wisselende netwerken.

Om deze visie waar te maken zullen we de komende jaren investeren in de inzetbaarheid van onze medewerkers, de kwaliteit van de dienstverlening verbeteren door sneller, slimmer en vernieuwend te werken en door de organisatie platter te maken en gaan werken met kortere besluitvormingslijnen.

De gemeentelijke organisatie van Haarlem telt ruim 1000 fte. Bij een samengaan met Haarlemmerliede is de inpassing van de taken en werkzaamheden van de huidige medewerkers van Haarlemmerliede in de Haarlemse organisatie naar onze overtuiging goed op te vangen. Wij zullen voor alle medewerkers van Haarlemmerliede een passend en uitdagend takenpakket weten te vinden en zijn bereid de gehele ambtelijke organisatie te laten instromen in de fusieorganisatie met als uitgangspunt de huidige rechtspositie en arbeidsvoorwaarden van eenieder.

De ambtelijke organisatie

Ten aanzien van de ICT en informatievoorziening kent Haarlem een vooruitstrevend beleid. Haarlem streeft naar een hoge mate van digitalisering van de dienstverlening en bouwt aan een digitale infrastructuur die ons in staat stelt vanuit de kracht van de grote dataverzamelingen die onze bedrijfsvoering genereert in een flexibel stelsel van applicaties de werkzaamheden efficiënt, transparant en veilig uit te voeren. Uitgangspunt bij de voorgenomen fusie is inpassing van het areaal en dienstverleningsmodel in het Haarlemse stelsel, waarbij in het geval dat Haarlemmerliede op onderdelen al over betere oplossingen beschikt deze kunnen worden overgenomen en toegepast op de Haarlemse situatie.

Samen met Zandvoort

Haarlem is met de gemeente Zandvoort in gesprek met het oogmerk de gemeentelijke werkzaamheden aan Haarlem over te dragen. De taken op het gebied van het sociaal domein zijn in 2015 al met succes aan Haarlem overgedragen. Hoewel er nog geen overeenstemming is over de overdracht van de overige werkzaamheden, is het niet ondenkbaar dat deze ambtelijke fusie in de tijd samenvalt met de bestuurlijke fusie met Haarlemmerliede.

Het is een uitdaging om twee projecten van dergelijke omvang tegelijk uit te voeren. Haarlem gaat een dergelijke opgave niet uit de weg en meent de opgave aan te kunnen. De instroom van collega's uit Haarlemmerliede c.a. kan, zo leert de ervaring met Zandvoort, een kwaliteitsimpuls aan de organisatie leveren.

Voor Haarlemmerliede en Spaarnwoude (en Zandvoort) biedt het samenvallen van de twee processen ook voordelen:

- De instroom van vele nieuwe medewerkers in de Haarlemse organisatie maakt extra aandacht voor deze instroom essentieel en geeft garantie voor een goede begeleiding
- Ondanks het verschil in de processen, kunnen Zandvoort en Haarlemmerliede in elkaar een partner vinden. Even sparren over een probleem, of een situatie, kan heel prettig zijn: je staat er niet alleen voor.

Werken

Een gebied leeft pas écht als er ook gewerkt wordt. Het gevarieerde ondernemersklimaat van Haarlemmerliede en Spaarnwoude is een bijzondere kwaliteit. Van agrarische bedrijven via distributiecentrum tot bedrijven in een zwaardere milieucategorie, ze hebben allemaal een plek gevonden in Haarlemmerliede c.a.. Die kwaliteit willen we behouden, maar wel zodanig dat er geen hinder ontstaat.

Agrarische bedrijven zijn de hoeders van het landschap; wat is een Nederlandse wei zonder zwart-witte koe? Maar hoe mooi het ook klinkt, het is soms lastig voor relatief kleine agrarische bedrijven om te overleven. Verbreding van de agrarische functie (kamperen bij de boer, verkoop streekproducten etc.) kan de boer als landschapsbeheerder een toekomst te bieden. Haarlem ziet geen ruimte voor grootschalige agrarische bedrijvigheid. Dit leidt tot minder recreatieve waarden en afname biodiversiteit.

De ligging nabij Amsterdam en Schiphol is aantrekkelijk voor veel bedrijven. Deze zgn. 'Westas' (het gebied van de haven tot Schiphol en Haarlem tot Amsterdam) heeft dan ook aandacht van de MRA. In het 'Manifest Westas' is de ambitie uitgesproken om aandacht te geven aan een logistiek slimme inrichting met optimale benutting voor circulaire economie en aandacht voor de kwaliteit

van ruimtelijke functies. Haarlem is nauw aangesloten bij de MRA en in staat de belangen van de huidige gebruikers van het gebied goed voor het voetlicht te brengen.

Een bijzonder bedrijventerrein is het Polanenpark, een bedrijventerrein gericht op bedrijven in hogere milieuhindercategorie. Tussen Polanenpark en het Haarlemse bedrijventerrein Waarderpolder bestaat al jaren een band. Het parkmanagement, bijvoorbeeld, wordt door dezelfde instantie uitgevoerd en er is onderlinge afstemming over de vestiging van bedrijven. Op dit moment vindt er een gezamenlijk onderzoek plaats naar de mogelijkheden om het Polenpark in te zetten als stedelijk distributiecentrum voor Amsterdam West en Haarlem.

Leefkwaliteit

Hoe de toekomst er ook uit ziet: Haarlemmerliede en Spaarnwoude moet een prettige plek blijven om te wonen, te werken, op te groeien en oud te worden. Voor een gezonde woonomgeving en goede leefbaarheid is beperking van overlast van groot belang. De gemeente ervaart overlast van diverse bronnen, zoals de luchthaven Schiphol, de Amsterdamse haven, de rijkswegen A9 en A200 en de spoorverbinding Haarlem-Amsterdam.

Haarlem houdt vast aan het standpunt over dat de overlast niet mag toenemen. Ontwikkelen en groeien kan alleen als de overlast afneemt.

Met de betrekking tot de ontwikkeling van Schiphol wordt dit standpunt overigens als jaren bezielid uitgedragen door Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Tot grote tevredenheid van Haarlem vertegenwoordigd Haarlemmerliede en Spaarnwoude al jaren de regio Zuid-Kennemerland bij diverse Schiphol gerelateerde overleggen. Haarlem zal dit op dezelfde manier continueren als beide gemeenten samengaan. Actiepunten voor de nabije toekomst richten zich op het nieuwe Luchthavenindingsbesluit (LIB) wetgeving en de minimalisering overlast vliegtuigen regime (vliegbewegingen, bochtstralen etc.). Het aanspraak maken op Schipholgelden voor enkele projecten in Spaarndam is natuurlijk ook een belangrijk actiepunt.

De aanwezigheid van een kwalitatief goed groen – en recreatiegebied bepaalt mede de kwaliteit van de leefomgeving. Intensivering van het recreatief medegebruik kan leiden tot tegengestelde belangen. Haarlem houdt oog voor de bewoners en bedrijven in het gebied en zorgt dat er woon- en leefkwaliteit niet aangetast wordt. De kwaliteit van de openbare ruimte draagt ook bij aan de leefbaarheid. Haarlem gebruikt hiervoor als instrument de [Structuurvisie Openbare Ruimte](#).

Recreatie

Stad en landschap zijn twee kanten van een medaille die elkaars kwaliteiten aanvullen. Haarlem kan niet zonder de natuur en recreatie in Haarlemmerliede en Spaarnwoude; omgekeerd gebruiken veel bewoners van Spaarndam, Penningsveer of Spaarnwoude voorzieningen in Haarlem. Door het samengaan van beide gemeenten ontstaat een mooie mix van stad en platteland die vanuit één sterke, grote gemeente wordt aangestuurd. Haarlem is niet te groot om de aandacht voor de specifieke waarden van het gebied te verliezen. Andersom is Haarlem groot genoeg om bestuurlijke daadkracht te hebben.

Haarlem heeft een groot belang bij een goed functionerend recreatief buitengebied. Respect voor bewoners en bedrijven in het gebied is hiervoor een randvoorwaarde. Haarlem zet zich al jaren in voor een goede verhouding tussen beschermen en benutten van het buitengebied. Kamperen bij de boer is hiervan een goed voorbeeld. Haarlem houdt vast aan deze balans tussen benutten en beschermen. We realiseren ons dat met de groei van de metropool ook de recreatieve behoefte groeit en daarmee de druk op het landschap.

Sport

Bewegen is gezond en gezellig om samen te doen. Haarlem wil daarom sport en sportverenigingen stimuleren. Op dit moment werken Haarlem en Haarlemmerliede op het beleidsterreinsport al vaak samen. De jeugdsportpas en de beweegpas voor 50+ ers zijn nu al in beide gemeenten beschikbaar. Haarlem maakt daarnaast sport bereikbaar voor mensen met een klein inkomen doormiddel van de HaarlemPas.

Om sport voor iedereen betaalbaar te houden subsidieert Haarlem de huur van sportvelden. Een vereniging betaalt in Haarlem slechts 13,8% van de kostprijs van een veld. Landelijk ligt dit bij vergelijkbare gemeenten op 23%.

Daarnaast stelt het college jaarlijks €50.000 beschikbaar voor initiatieven die een bijdrage leveren aan het sportieve klimaat in Haarlem. De subsidie bedraagt maximaal €5000 per aanvraag. Het gaat om breedtesport die iets toevoegt aan het reguliere aanbod, of om ledenwerfactiviteiten. Ook activiteiten die vrijwillige inzet stimuleren bij een vereniging en in een wijk kunnen aanspraak maken op het fonds.

Zien bewegen doet bewegen. Haarlem stimuleert daarom ook topsport. De gemeente Haarlem wil het aantrekkelijk maken voor topsporters van met name judo, honk- en softbal en badminton om in Haarlem te trainen.

De agenda voor de sport 2015-2018 is [hier](#) te vinden.

Cultuur verbindt

Kunst en cultuur zijn onlosmakelijk met Haarlem verbonden. Niet voor niets is het oudste museum van Nederland in Haarlem te vinden. Maar liefhebbers van muziek, theater en film komen ook ruimschoots aan hun trekken.

Niet alleen professionele kunst is voor Haarlem belangrijk. De culturele bijdrage van de inwoners is net zo waardevol. Daarom is het Cultuurstimuleringsfonds Haarlem in het leven geroepen. Dit fonds richt zich op amateurkunstprojecten, cultuureducatie én professionele kunst- en cultuurprojecten.

Het Cultuurstimuleringsfonds Haarlem heeft een budget van ongeveer € 187.500 per jaar. Ongeveer de helft hiervan is voor amateurkunst- en cultuureducatieprojecten, de andere helft voor overige (professionele) initiatieven. Daarnaast schrijft het fonds jaarlijks een bijzondere opdracht uit om talentontwikkeling te stimuleren en talent te promoten.

En wilt u dit allemaal, en nog veel meer cultuurstimulerende maatregelen, nalezen, klik dan [hier](#).

Een kritisch geluid

Zoals iedereen weet, zijn Haarlem en Haarlemmerliede en Spaarnwoude het niet altijd eens over bouwplanontwikkelingen. Met name de verkeersaantrekkende werking en de daarbij behorende verkeersafwikkeling is bij de ontwikkeling van Spaarne Buiten onderwerp van discussie geweest.

Een recent verschil van mening betreft de ontwikkeling van de outlet Sugar City. Haarlem sluit zich in deze aan bij de ondernemersvereniging Halfweg en de dorpsraad Halfweg-Zwanenburg. Ook wij maken ons zorgen om zowel de effecten op de bestaande winkels als de verkeersafwikkeling en hopen dat onze kritiek bijdraagt aan het ontwikkelen van een betere ontsluiting.

In het geval dat Haarlemmerliede en Spaarnwoude besluit met Haarlem te fuseren, valt de uitvoering van beide plannen onder de verantwoordelijkheid van de gemeente Haarlem.

Haarlem stelt zich op het standpunt dat democratisch genomen besluiten uitgevoerd worden.

Overigens verschillen Haarlem en Haarlemmerliede en Spaarnwoude lang niet altijd van mening over ontwikkelingen. Zo hebben we ons gezamenlijk verzet tegen Landal.

Tot slot: een natuurlijke oriëntatie

Uitsnede van:
G. Marlet, C. van Woerkens, 2014: De nieuwe gemeentekaart van Nederland
(VOC Uitgevers, Nijmegen)

Op dit moment telt Nederland zo'n kleine 400 gemeenten. De grenzen van deze gemeenten zijn veelal door historische processen bepaald. De Atlas der Gemeenten heeft in 2014 onderzocht waar de gemeentegrenzen zouden liggen als we Nederland opnieuw zouden indelen. Ze zijn daarbij uitgegaan van de dagelijkse oriëntatie van bewoners op kernen. Haarlem kan zich in dit idee vinden. Immers, de betrokkenheid van bewoners bij het lokale bestuur is vele malen groter als men kan meebeslissen over voorzieningen die dagelijks gebruikt worden.

Blijkens dit onderzoek zijn de inwoners van Haarlemmerliede en Spaarnwoude aan de westzijde van de gemeente gericht op Haarlem. Inwoners aan de oostzijde zijn echter meer gericht op Amsterdam/ Haarlemmermeer.

Een gemeente is veel meer dan een instantie die paspoorten afgeeft. De betrokkenheid van de inwoners van Haarlemmerliede en Spaarnwoude geeft aan dat men met een gemeente een

Tot slot: een natuurlijke oriëntatie

emotionele binding heeft die tot uiting komt in de betrokkenheid. Betrokken bewoners en ondernemers zijn voor een gemeente goud waard: het betekent hoge opkomst bij verkiezingen, een gemeenteraad met een betrokken achterban. Kortom: betrokkenheid levert een belangrijke voorwaarde voor de democratie. Haarlem pleit er daarom voor om deze betrokkenheid te laten spreken.

Haarlem is zich er terdege van bewust dat een gesplitste fusie lastig is en dat het tijdpad lastige vragen eigenlijk niet toestaat. Wij realiseren ons dat het tijdpad zorgvuldig gekozen is en dat de wens tot ongesplitste fusie niet ongefundeerd is. Onze passie voor het gebied, voor het zoeken naar de állerbeste toekomst en de realiteit dat een fusie eigenlijk in één keer goed moet zijn, maken echter dat wij ons gedwongen voelen toch een lans te breken voor een fusie die aansluit bij een meer natuurlijke oriëntatie. Een fusie waarbij de verschillende kernen van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude ieder samengaan met hun natuurlijke partner.

Haarlem wil daarom graag met Haarlemmerliede en Spaarnwoude onderzoeken of de lange termijn voordelen van een herverdeling opwegen tegen de korte termijn voordelen van een ongedeelde fusie.

Bijlage: financiële kengetallen

Financiële Kengetallen Haarlem - 2014

In deze bijlage worden enkele financiële gegevens weergegeven, conform het format beschikbaar gesteld door de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Waar de tekst in de position paper gebaseerd is op de Haarlemse begroting 2016, betreft het in dit overzicht de cijfers uit de jaarrekening 2014.

Befastingdruk in vorm van woonlasten	Haarlemmerliede & Spaarnwoude	Haarlem
Meerpersoonshuishouden met koophuis met in de gemeente gemiddelde WOZ-	€ 979	€ 751
Meerpersoonshuishouden met koophuis met een WOZ-waarde van € 250.000	€ 964	€ 775
Meerpersoonshuishouden met huurhuis	€ 422	€ 332

	Haarlemmerliede & Spaarnwoude	Haarlem
Netto schuld	€ -4.785.536	€ -552.000.000
Netto schuld p.inw.	€ -863	€ -3.558
Netto schuld quota	-43,92%	122,00%

	Haarlemmerliede & Spaarnwoude	Haarlem
Solvabiliteit	0,62	0,10
Liquiditeit		
Current ratio	3,33	0,82
Quick ratio	3,33	0,62

Weerstandvermogen	Haarlemmerliede & Spaarnwoude	Haarlem
Beschikbaar weerstandvermogen		€ 26,1 miljoen
Incidenteel	€ 4.626.310	...
Structuureel	€ 1.675.000	...
Benodigd weerstandvermogen	€ 3.350.000	€ 13,3 miljoen